

# KIỂM ĐỊNH TÁC ĐỘNG CỦA NỢ CÔNG ĐẾN TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ

Ngày nhận: 12/7/2015  
Ngày nhận lại: 20/10/2015  
Ngày duyệt đăng: 10/11/2015  
Mã số: 11-15-03

*Lê Phan Thị Diệu Thảo (\*)*  
*Thái Hán Vinh (\*\*)*

**Tóm tắt:** Bài nghiên cứu sử dụng mô hình hồi quy trên cơ sở dữ liệu bảng để ước lượng tác động của nợ công đến tăng trưởng kinh tế của 7 nước đang phát triển khu vực Đông Nam Á là Việt Nam, Malaysia, Indonesia, Thái Lan, Philippines, Lào và Cambodia. Kết quả cho thấy, giữa nợ công và tăng trưởng kinh tế có mối quan hệ phi tuyến, tức đồ thị mô hình có hình chữ U ngược. Kết quả này phù hợp với lý thuyết đường cong Laffer là nợ vay có tác động tích cực cho nền kinh tế nhưng khi vượt qua một ngưỡng nợ nhất định thì sự tăng lên của nợ công sẽ gây ra tác động tiêu cực. Nghiên cứu tìm ra điểm ngưỡng nợ công trung bình của mẫu là 63,76%. Kết quả nghiên cứu gợi mở những vấn đề chính sách quan trọng trong quản lý nợ công của Việt Nam.

**Từ khóa:** Nợ công, tăng trưởng kinh tế, tác động của nợ công đến tăng trưởng kinh tế.

## Giới thiệu

Để thực hiện các mục tiêu kinh tế xã hội, các chính phủ thường vay nợ. Nguyên nhân làm cho nợ công trở nên quan trọng vì mang lại những lợi ích như bù đắp sự mất cân đối giữa đầu tư - tiết kiệm, thu chi ngân sách, tài trợ vốn cho đầu tư xây dựng, đầu tư sinh lợi. Tuy nhiên, nếu quy mô và tốc độ nợ công tăng nhanh hơn tốc độ tăng trưởng kinh tế sẽ gây ra tiêu cực như tạo áp lực tăng thuế, tăng gánh nặng nợ tương lai, gây hiệu ứng chèn lấn làm giảm đầu tư tư nhân và hệ lụy làm suy yếu đà tăng trưởng kinh tế. Như vậy, nợ công có quan hệ tích cực và tiêu cực cho nền kinh tế. Các nghiên cứu lý thuyết và thực nghiệm đã chứng minh giữa nợ công và tăng trưởng kinh tế có mối quan hệ với nhau, quy chung lại có ba quan điểm là nợ công tác động tích cực, tiêu cực và trung hòa (nghĩa là nợ tác động tích cực đến tăng trưởng cho đến khi vượt qua sự chịu đựng sẽ gây tác động tiêu cực). Trong đó, quan điểm trung hòa là quan điểm hiện đại vì có thể xác định điểm ngưỡng nợ công, là căn cứ để các quốc gia có chính sách vay nợ

phù hợp để không gây ảnh hưởng tiêu cực đến tăng trưởng kinh tế.

Hiện nay, các nghiên cứu về chủ đề này tại nhóm nước Đông Nam Á chỉ đo lường tác động nợ công đến tăng trưởng kinh tế bằng mô hình hồi quy tuyến tính, bài viết này không chỉ kiểm định tác động của nợ công đến tăng trưởng kinh tế mà còn xác định được ngưỡng nợ bằng việc ứng dụng mô hình hồi quy phi tuyến cho dữ liệu bảng của các quốc gia Đông Nam Á.

## Tổng quan các nghiên cứu đã công bố

### *Nợ công tác động tuyến tính đến tăng trưởng kinh tế*

Các nghiên cứu này được phân thành hai nhóm, nhóm Hiệu ứng kích thích (crowding in) giải thích cho quan điểm nợ công tác động tích cực và nhóm Hiệu ứng chèn lấn (crowding out) giải thích cho quan điểm nợ công tác động tiêu cực.

Nghiên cứu điển hình của hiệu ứng kích thích là Keynes. Trường phái cho rằng trong điều kiện giá cả và tiền lương là cứng nhắc, thì xét